

DYRKNINGSVEJLEDNING

Helårsmix til hjortevildt

Helårsmix til hjortevildt er sammensat af arterne boghvede, gul lupin, fodervikke, vinterfoderraps, fodermarvkål, stubturnips, cikorie, kommen, timote, alm. rajgræs og hvidkløver.

ANVENDELSE

Helårsmix til hjortevildt giver vildtet føde fra foråret og hen over efterår og vinter. Boghvede, vikke og lupin ædes først, og senere giver de overvintrende arter foderraps og fodermarvkål, kommen og cikorie føde hen over efterår og vinter. Indholdet af græs og kløver og cikorie kan gøre det muligt at videreføre vildtageren som en attraktiv græsningsblanding, når de øvrige arter ikke længere er produktive.

Helårsmix til hjortevildt er meget frodig, farverig og indbydende for hjortevildtet frem til vinteren. Blandingen kan bruges i skov, på dyrkede og ikke-dyrkede landbrugsarealer. Kan ikke indgå i biotopplan.

DE ENKELTE ARTER I BLANDINGEN

Boghvede er hurtigvoksende og giver god dækning og masser af frøfoder. Overdådig blomstring med høj nektarproduktion, som tiltrækker masser af insekter. Interessant for alle hønsefugle og en delikatesse for hjortevildt.

Fodervikke er meget yndet af vildtet og ædes gerne af både hjorte- og fuglevildt. Gror godt på alle jordtyper, hvis det ikke er alt for tørt. Samler kvælstof, og har en jordforbedrende virkning.

Gul lupin er enårig og trives bedst på sandjord med reaktionstal under 7. Den er bitterstoffattig og især velegnet til hjortevildt, men fuglevildtet får også glæde af den. Kvælstofsamler. Tåler nogen tørke.

Fodermarvkål giver god dækning, når den er etableret, og den bidrager med føde i vinterperioden.

Vinterfoderraps har en hurtig udvikling. Meget bladrig og meget søgt af vildtet. God regenerationsevne.

Stubturnips er en hurtigvoksende og bladrig art, der giver god dækning til hønsefugle og producerer god og rigelig vinterføde til hjortevildt og hare. Både top og rod ædes. Kan i år to opnå en betydelig genvækst, såfremt den ikke ædes fuldstændigt. Gror på alle jordtyper.

Cikorie er flerårig og danner det første år en roset med store salat/mælkebøttelignende blade. 2. år og frem danner planten desuden blomsterrige stængler. Fremragende habitatsplante som giver et godt dække til hønsefugle. Kan trives på tør jord. Undgå våd jordbund.

Kommen er toårig, den har pælerod og indeholder æteriske olier, som vildtet ynder. Iblanding af kommen øger mineralindholdet i vildtageren.

Timote danner græstuer og den er særdeles vinterfast trives godt på fugtig jord. Frøstænglerne holder sig stående langt ud på efteråret.

Almindelig rajgræs er en hurtig etablerende græsart. Den har et højt sukkerindhold i bladene og høj fordøjelighed. Producerer meget grøntføde og ædes gerne af hjortevildt og hare.

Hvidkløver er flerårig og giver et godt bunddække med proteinrige blade. Den er meget attraktiv for hjortevildt og hare.

Fodermarvkål, foderraps og stubturnips søges af hjortevildtet gennem hele vinterhalvåret.

SÅBED

Det er af afgørende betydning for opnåelse af et godt resultat med frøblandingen at såbedstilberedningen udføres med stor omhu. I almindelighed må det anbefales at foretage en god pløjning med efterfølgende jordpakning. Selve opharvningen kan herefter indskrænkes til det mindst mulige for at undgå tab af fugtighed i såbedet.

Hvis arealet er befængt med rod ukrudt som f.eks. kvik og tidsler kan det være hensigtsmæssigt at fortage en sprøjtning med Roundup efterfulgt af jordbearbejdning tidligt forår. Er der meget ukrudt, kan en Roundup sprøjtning lige inden såning blive aktuel.

UDSÆD

Den vejledende udsædsmængde for blandingen er 35 kg/ha. Det færdige resultat vil altid blive bedre ved for lav udsædsmængde end ved for høj. Ved stor plantetæthed får den enkelte plante ikke lov til at udvikle sig optimalt pga. den konkurrence om vand, plads og næring, der er fra naboplanterne. Får planterne for meget plads, kan ukrudtstrykket udkonkurrere dem.

Vi ønsker en åben afgrøde af hensyn til insekter og fødesøgningsmuligheder for fugle og harer.

SÅNING OG SÅTIDSPUNKT

Hjortevildtblandingen skal sås når jordtemperaturen er så høj, at den pågældende afgrøde spirer optimalt. De fleste frø, som anvendes til vildtagre, spirer bedst ved jordtemperaturer på 8-10 °C og derover. Det tjener derfor ikke noget formål at så frø i det tidlige forår, hvorefter det først spirer efter 3-4 uger, når jordtemperaturen bliver høj. Inden da vil ukrudtsarter have overtaget såbedet, og vildtafgrøden vil ikke kunne klare konkurrencen.

Man skal helst så 2-3 uger senere end markafgrøder almindeligvis sås. Det vil normalt være fra sidste halvdel

af maj måned og frem til juli. Derved udsættes modningstidspunktet også, og vildtagrene kan supplere optimalt i det øjeblik de omliggende marker bliver høstet, og føden/dækningen dermed forsvinder.

Ved større vildtagre kan det klart anbefales at anvende såmaskine, som kan placere frøene i 2-4 cm's dybde. Efter såningen tromles for at sikre optimal fremspiring. Er det meget små vildtagre der skal etableres, kan udsæden spredes med hånden. Det vil da være en fordel at opblende udsæden med noget fasanfoder, tørret sand bøgeseuld eller lignende for at lette udsåningen. Efterfølgende harves frøene ned i et par cm's dybde og der sluttet med en tromling.

GØDSKNING

For at få det optimale udbytte af vildtagrene skal gødningsforholdene være i orden. Det kan være en god ide at bruge fast husdyrgødning eller gylle til vildtagre, idet disse gødninger foruden de vigtige næringsstoffer kvælstof (N), kalium (K) og fosfor (P) også indeholder mange andre mineraler, f.eks. mangan, kobber og magnesium. Samtidig forbedres jordens struktur. På de fleste jorder, som benyttes til landbrug, vil 300 kg pr. ha af almindelig handelsgødning, f.eks. NPK 14-3- 15 eller

16-4-12 være passende. På sur jord med lavt reaktionstal (tag evt. jordbundsanalyser) er det nødvendigt med tilførsel af kalk.

Rå, næringsfattig jord, som ikke tidligere har været dyrket, skal først i gang. Det kan gøres ved at tilføre 7-8 tons kalk pr. ha., samt grundgødning med fosfor og kalium afhængig af resultaterne af jordbundsanalyse. Når jorden først har fået grundgødning, kan man nøjes med hvert år at give afgrøderne vedligeholdelsesgødning i form af husdyr- eller handelsgødning.

Vær opmærksom på restriktioner på anvendelse af gødning på f.eks. brakarealer og i områder omfattet af Naturbeskyttelsesloven §3. Vær også opmærksom på, at der på landbrugsjord er normer for anvendelsen af kvælstof

UKRUDT

Brug af herbicider, insekticider, fungicider mv. bør undgås af hensyn til produktionen af larver og insekter, da disse er vigtige for hønsefuglenes kyllinger. Der er dog undtagelser. Hvis vildtageren er særligt befængt med f.eks. kvik eller tidsler vil det være vanskeligt at etablere vildtafgrøder. Det kan derfor være nødvendigt at anvende midlet Roundup inden etablering.